

[25. 1.]

GELEIDENDE BRIEF.

[De vroegere stukken zijn gedrukt onder n°. 203 der zitting 1876—1877 en n°. 26 der zitting 1877—1878.]

Aan den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

's GRAVENHAGE, den 11den Junij 1879.

Ik heb de eer U Hoogedel Gestr. hiervens te doen toekomen de Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs, betrekkelijk de wetsontwerpen tot wijziging van het Crimineel Wetboek en van het reglement van krijgstucht voor het krijgsvolk te lande.

Daarbij zijn gevoegd eene Nota van Wijzigingen in eerstgenoemde wetsvoordragt, en een dienovereenkomstig gewijzigd ontwerp van wet, benevens het ontwerp van wet betreffende het reglement van krijgstucht, dat, wegens zijn verband met het andere wetsontwerp, hoezeer ongewijzigd, als nader ontwerp van wet wordt overgelegd.

De Minister van Justitie,
H. J. SMIDT.

[25. 2.]

MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

§ 1. Met genoegen ontwaarde de Regering dat de meerderheid van hen, die aan het onderzoek deelnamen, te kennen gaf zich om praktische redenen wel met de voordragt te kunnen vereenigen. Het was ook op praktische gronden, dat de vorige Regering zich tot die voordragt verplicht achtte, en dat de tegenwoordige zich daarmede vereenigt. Ook zij is niet blind voor de bezwaren, aan elke partiele herziening verbonden; maar waar zij volstrekt noodig is gebleken, mogen die bezwaren niet overwegend zijn. En dat in dezen de behoefte dringend is, wordt in het Voorloopig Verslag zelf juist en grondig uiteengezet.

De Regering zou, bij de reeds sedert geruimen tijd daaromtrent verkregen overeenstemming tusschen de Ministers van Justitie en van Marine, dan ook reeds veel vroeger op het Voorloopig Verslag hebben geantwoord, ten einde de behandeling zoo min mogelijk te vertragen, ware zij daarin niet ten eenenmale verhinderd door de langdurige ziekte en het daarop gevolgd overlijden van den Minister van Oorlog DE ROO VAN ALDERWERELT. Zoodra de vele werkzaamheden, die in de eerste plaats de aandacht van zijn opvolger eischten, het veroorloofden; is deze zaak onmiddellijk weder opgevat en wordt thans de behandeling voortgezet.

Omtrent de praealable vragen, in het Verslag gesteld, zij hier het volgende opgemerkt. Op de eerste, of de Regering zich geheel met de voordragt harer voorgangster vereenigt, is hierboven reeds het antwoord gegeven. Hare instemming met het geheel sluit natuurlijk niet uit enkele wijzigingen in de deelen, die, als gevolg van het gemeen overleg, noodig kunnen zijn. De tweede vraag betreft de

wettelijke verbindende kracht der militaire wetboeken. Het bezwaar kan alleen betreffen de bijzondere wijze van afkondiging, want de opmerking, dat die wetboeken zonder voorafgaande beraadslaging zijn tot stand gekomen, schijnt in geen geval een grond te zijn voor eenig bezwaar, en bovendien berust zij op eene dwaling, daar de wetboeken zijn vastgesteld, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal. Vermits nu de Hooge Raad meermalen heeft uitgemaakt, dat de vorm van afkondiging, hoewel ongewoon, aan de wettelijk verbindende kracht niet in den weg staat, is er geene bijzondere aanleiding die vraag op andere wijze op te lossen.

§ 2, 3, I. Dat het voorstel tot afschaffing der lijfstraffen, te regt het zwaartepunt der voordragt genoemd, geen onverdeelden bijval zoude vinden, was te voorzien. Met eerbiediging van de overtuiging van hen, die alsnog voor het behoud in de bres sprongen, acht de Regering evenwel de gronden, waarop die overtuiging berust, niet overwegend. Terwijl met voldoening is opgemerkt, dat dan toch eene beperking der lijfstraffen en waarborg tegen misbruik zooveel mogelijk werd verlangd, worden de gronden voor het behoud dier straffen uitsluitend ontleend aan hare vermeende noodzakelijkheid, daar de vrees bestaat, dat zonder haar behoud orde en tucht zullen blijken niet te kunnen worden gehandhaafd. De Regering deelt die vrees niet, en wat te dien opzichte in de Memorie van Toelichting werd uiteengezet, is in het Voorloopig Verslag met zoo vele andere en krachtige redenen versterkt, dat het moeilijk is er iets bij te voegen. Wel worden enkele der feiten, waarop de Regering en de meerderheid zich beroepen, ontkend, en wordt zelfs de bewering, dat de werving voor de Marine door weersin tegen de lijfstraffen zou belemmerd zijn, bepaaldelijk onjuist genoemd, doch dit berust inderdaad op misverstand of dwaling. Vroeger (beweert men) bestond er zooveel lust voor dienstneming, dat men onder den Minister Brocx zelfs verplicht was geweest de werving een tijd lang te sluiten; zoo er nu minder lust bestond, moest dit in de slechte betaling en pensionering gezocht worden. Van zoodanige vroeger overvloedige aanvraag tot dienstneming is echter niets bekend. Integendeel, juist onder den Minister Brocx bleef de behoefte aan bevaren volk steeds aanhouden, zoozeer zelfs, dat bijv. in 1873 onderscheidene oorlogsbodems, bij gebrek aan bemanning, met koopvaardijmatrozen naar Indie vertrokken, van waar ze met particuliere gelegenheid naar Nederland moesten worden teruggezonden. Welligt ontstaat het misverstand hieruit dat onder genoemden Minister de werving voor jongens een tijd lang werd gesloten, ofschoon dan de gelegenheid om aangenomen te worden, te Groningen en te Leiden nog bleef bestaan; een maatregel, die alleen daarom werd genomen, opdat niet meer *jeugdige* schepelingen werden verkregen dan op de active schepen te plaatsen waren. Bovendien schijnt men te vergeten, dat juist in de laatste jaren zeer veel is gedaan tot verbetering van de betaling en het uitzigt op pensioen. Zoo dus de resultaten der werving zijn verminderd in plaats van toegenomen, is het duidelijk dat de reden elders te zoeken is. Ook de verdere gronden die men aanvoert zijn niet zeer overtuigend. Terwijl de bewering, omtrent den »ellendigen» toestand der militaire strafgevangenis te Leiden, die trouwens geen argument zou opleveren, niet kan worden toegegeven, wordt het erkend, dat er ondervindingrijke mannen, ook onder de zee-officieren, worden gevonden die de lijfstraffen nog noodzakelijk achten, doch zoolang de lijfstraffen bestaan, zullen er zulke blijven. Geen enkele schrede op den weg der beschaving is gedaan, zonder bij enkele zelfs van de meest achtenswaardige en ondervindingrijke mannen tegenstand te ontmoeten. Tot het laatste toe is door mannen van welverdiend gezag bestreden en zelfs betreurd de afschaffing van de pijnbank als middel van regterlijk onderzoek, de afschaffing van de verzwaarde doodstraf, de afschaffing van geeselpaal en brandmerk, de afschaffing eindelijk van de doodstraf. Zelfs nu is er eene van de meest beschaafde en begaafde natien, die, in afwijking van alle andere beschaafde volken, de lijfstraffen handhaaft, evenwel niet als noodzakelijk kwaad, maar als een middel van opvoeding en zedelijke verheffing, welke beschouwing er toe heeft medegewerkt, dat daar in het gemeene strafregt de geeselsstraf weer is ingevoerd en de uitbreiding dier straf zelfs met geestdrift wordt bepleit.